

Asia: KAA 2/2017 vp Eutanasia-aloite hyvän kuoleman puolesta

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/EduskuntaAloite/Documents/KAA_2+2017.pdf

Arvoisa sosiaali- ja terveysvaliokunta

Suomen sairaanhoitajaliitto ry. kiittää Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokuntaa kutsusta tulla kuultavaksi aiheesta Eutanasia-aloite hyvän kuoleman puolesta. Sairaanhoitajaliitto ei ota kantaa eutanasian puolesta tai vastaan, mutta vaatii hyvän kuoleman mahdollistamista kaikille.

Jos eutanasiain valmistelu etenee, Sairaanhoitajaliiton kanta on, että sairaanhoitajan ja muiden terveydenhuollon ammattilaisten tulee saada itse päättää eutanasian toteuttamiseen osallistumisesta.

Hoitotyön ammattilaisina sairaanhoitajat kohtaavat työssään vakavasti sairaita ja kuolevia potilaita, joten inhimillisen kärsimyksen kohtaaminen ja siihen vastaaminen ovat työssä vahvasti läsnä. Tästä syystä Sairaanhoitajaliitto toteutti eutanasiasta ja saattohoidosta kyselyn jäsenistölle keväällä 2017, koska halusi saada keskusteluun mukaan myös heidän äänensä.

Selvityksen mukaan 64% kyselyyn vastanneesta 2683 sairaanhoitajasta sallisi eutanasian laillistamisen. Vastaajista 22% vastusti eutanasian laillistamista ja 14% ei ollut muodostanut selvää kantaa. Eutanasiaa perusteltiin parantumattomasti sairaan ja kuolevan potilaan kohtuuttomalla kärsimyksellä. Vastaajista 69% oikeuttaisi eutanasian parantumattomasti sairaille aikuisille, jotka kykenevät itse tekemään päätöksen. Suurin osa vastaajista (80%) ajatteli, että sairaanhoitajan tulee itse saada päättää avustaisiko lääkäriä eutanasian toteuttamisessa, mikäli eutanasia laillistettaisiin.

Sairaanhoitajat eivät halunneet rinnastaa eutanasiaa ja hyvää saattohoitoa. Vaikka enemmistö kannatti eutanasiaa, ei se poista tarvetta kehittää saattohoitoa, joka vastaajien mukaan toteutuu heikosti. Lähes kaikki sairaanhoitajat (89%) kokivat, ettei saattohoitoa ole kehitetty riittävästi. Erityisen huolestuttavaa on vastauksista noussut huoli saattohoidon puutteellisuudesta ja laadun epätasaisuudesta eri puolilla maata. Vastaajat kertoivat, että saattohoitoa koskevat ohjeistukset eivät ole työyksiköissä käytössä, vaikeasti sairaan potilaan hoidon linjauksia ja saattohoitopäätöksiä tehdään liian vähän tai liian myöhään ja suunnitelmat olivat puutteellisia, jolloin potilas päättyi turhaan päivystykseen. Lähes kaikissa vastauksissa nostettiin esiin kivunhoidon puutteellisuus, myös resurssien puute nähtiin ongelmana. Suurin osa sairaanhoitajista koki tarvitsevansa

lisäkoulutusta saattohoidosta. Hyväkään lisäkoulutus ei takaa laadukasta saattohoitoa, ellei saattohoitosuosituksia ja yhdessä sovitut toimintamallit ole käytössä.

Sairaanhoitajaliitto haluaa korostaa kuolevien potilaiden hoitamisessa ammattilaisen asenteen merkitystä. Kuolevan ihmisen persoonan kohtaamisessa on tärkeää pyrkimys kokonaisuutena ja kumppanuuteen. Ammattilaisen tehtävä ei ole opettaa kuolevaa kuolemaan oikein. Sen sijaan ammattilaisia tulisi rohkaista kohtaamaan kuoleva tunteineen samanvertaisena, ymmärtäen että kuolema on tapahtuma jota ei voi paeta ja ettei sillä ole myöskään kuolevalle ymmärrettävää tarkoitusta.

Saattohoidon laadun ja osaamisen kehittäminen ei saa olla esteenä avoimmelle keskustelulle eutanasiasta. Potilaat ovat entistä tietoisempia eutanasiaan liittyvästä lainsäädännöstä muissa Euroopan maissa. He esittävät entistä useammin kysymyksiä hoitavalle henkilökunnalle eutanasian mahdollisuuteen liittyen, jopa pyytävät sitä. Näin ollen eutanasia ei saa muodostua tabuksi sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Sairaanhoitajaliitto korostaa, että kuolevalla tai kuolemaa lähestyvällä henkilöllä on oltava tilaisuus keskustella myös eutanasian mahdollisuudesta ammattilaisen kanssa. Hoitohenkilökunnan on uskallettava keskustella avoimesti siitä, mitä potilas eutanasialla tarkoittaa, miksi hän sitä harkitsee ja osattava myös kertoa miten tämän hetkinen lainsäädäntö asiaan suhtautuu.

Keskustelua eutanasiasta ei saa sivuuttaa vähättelemällä potilaan kivun tai kärsimyksen määrää. Kukaan ulkopuolinen, terveydenhuollon ammattilainenkaan ei voi potilaan puolesta määrittää tai arvioida milloin kärsimys on sietämätöntä.

Nina Hahtela
Puheenjohtaja
Suomen sairaanhoitajaliitto ry.